

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 7 din., celoletno 84 din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 50 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Ljubljanski shod proti druginji

v nedeljo, dne 19. t. m.

(Poročilo o shodu.)

Kmalu po 10. je zasedel prostore na odru koalicijski odbor izvoljen po zastopnikih 22 strokovnih organizacij najrazličnejših stanov, najrazličnejših političnih barv. Zastopniki duševnega in ročnega proletariata so stopili prvič v Sloveniji v boju za svoj obstanek na skupno delo v skupno fronto.

Predsedstvo je zavzel sodr. Menzarič, predsednik organizacije invalidov za Slovenijo, pozdravil navzoče ter takoj podelil besedo od koalicije določenemu referentu sodr. Zvon. Bernotu.

V stvarnem govoru je poročevalec podal najprej označbo, kaj je druginja. Enemu se zdi kožuh za 20.000 kron poceni, drugemu pa hlebček kruha za 8 kron drag. Druginja torej ne obstoja za vse enako. Druginja je le za tistega, ki ne prejema toliko, da krije svoje življenjske potrebe. Če prejemam za svoje delo plačo ali mezdo, ki mi daje možnost življenja, pa se zgodi, da se podražijo živila i. dr., da ne morem več nakupiti potrebščin toliko, kolikor bi jih potreboval, nastopi zame druginja; če se mi pa plača ali mezda nato zviša v istem razmerju, kakor so se podražile moje potrebe, druginja zame neha. Druginja torej ni izražena v visokih cenah blaga, izražena je le v nasprotju med cenami blaga in mojimi dohodki. Pojem druginje kaže zato le razmerje med tem, kar pridobim in med tem, kar potrebujem, ali kratko:

razmerje je med delom in jelom.

To razmerje med jelom in delom je danes vedno bolj krivično. Navidez visoke plače, visoke mezde ne odgovarjajo prav nič več visokim cenam življenjskih potrebščin. Spekulacija, slaba uprava in slaba gospodarska politika so vzroki, da rastejo cene vedno skokoma, in če si je duševni ali ročni delavec priboril v težkem boju navidez »visoko« plačo ali mezdo, mora naslednjega dne v obupu spoznati, da so cene medtem zopet skočile, da je na slabšem nego prej. Boj za višje plače in mezde je zato v takih razmerah brezuspešen. Treba je zastaviti svoje sile drugače. Zato smo se združili, da pokažemo, kakšna naj bo ta pot. Sporazumeli smo se, da predložimo resolucijo, za katero hočemo delati z združenimi močmi vsi.

Referent je čital nato posamezne točke resolucije in jih v kratkem poljudno pojasnjeval. (Resolucijo smo objavili včeraj. Op. ured.)

Pred vojno je zaslužil najpriprostejši ročni delavec dnevno 15 kg pšenice, danes jih zasluži kvečkemu 3—5 kg in 15 jih ne zasluži danes niti v službi osiveli popolno kvalificirani uradnik - strokovnjak. Goljufive številke denarja so tiste, ki nam branijo videti lastni bedi na dno. Zato proč z njimi, proč z označenimi plačami in mezdami v denarju, ki nima stalne vrednosti! Zahtevajmo, da se naše plače, naše

mezde določijo v blagu, ne v papirju.

Najvažnejše blago za eksistenco slehernega je žito, pšenica. Določijo naj se

prejemki v kilogramih pšenice in izplačujejo v dinarjih po ceni pšenice. S tem bomo šele rešeni pred avtomatičnim manjšanjem plač in vedeli bomo potem tudi vselej, koliko v resnici zaslužimo.

Naša valuta pada. Umetno jo tlači navzdol naša gospodarska politika. Naši izvozniki prijavljajo izvozno blago po cenah, ki veljajo pri nas. Uvozniki pa prijavljajo uvoženo blago po cenah, ki veljajo zunaj države. S tem se izognemo večjim pristojbinam in lažje zakrijejo večje dobičke. Državna uprava tega še ni izpregledala; ali ima mogoče korist od tega, da ne izprevidi? Samo en primer: vagon oglja stane pri nas 6000 dinarjev, v Italiji pa 5000 lir — to je 18.000 dinarjev. Izvoznikar seveda prijavljuje ceno 6000 dinarjev — državna statistika pa seveda veruje.

Nasprotno uvažajo blago iz tujine in ga računajo seveda po tuji valuti. Naša statistika izvoza in uvoza je zato nepravilna, v škodo nam samim, ker izkazuje nizke vrednosti izvoza in visoke vrednosti uvoza. Potrebna je stroga kontrola vsega uvoženega in izvoženega blaga ter je zahtevati kot protivrednost izvoženega blaga vselej pravo protivrednost uvoženega. To bo hitro izboljšalo našo bilanco in s tem upostavilo višjo vrednost našega denarja na svetovnem trgu, pa tudi državni proračun bo ugodnejši.

Ravnatežje v državnem proračunu se mora upostaviti. Država pravi, da ni denarja, pravi, da ne more ugoditi upravičenim zahtevam lastnih nameščencev. Razumeli bi in verjeli, če bi videli, da je to res. A če vidimo, da ravno tista država, ki trdi, da ni denarja, razmetava na ravnost milijarde za ogromno armado, kakršne ne bo imela po novem načrtu niti

LISTEK.

ANGELO CERKVENIK:

Iz carstva umirajočih.

(Konec.)

»Mamuša, mamuša...« so se dvigali kliči, tihi glasovi, pomešani z gostim črnim dimom, ki jim je silil v usta in grlo. Gorel je že strop in pričel je goreti tudi pod.

Še je stala mrka in ni se ganila. Otroka sta zaprla oči in iz njunih obličij je gledal spačen obraz smrti.

Obrnila se je proti njima, a v njenem pogledu ni bilo niti sence žalosti. Trdno sta se objela in plamen je že lizal njihovo posteljo.

»Gori, gori!«

Utrujeni glasovi, deset, dvajset, morda sto, so se križali v okolici hiše.

»Pri Katjuši gori!«

»Sveta Bogorodica!«

»Vsaj njo in otroka rešimo!«

»Hahaha — rešiti...« je kriknila Katjuška, dvignila iz postelje otroka in ju vrgla v največji plamen, potem pa že v objemajočem jo plamenu skočila skozi okno. Črne postave — suhi obrazi izmozganih žensk, moških in otrok, zaviti v vsakovrstne cunj, podobni polnočnim strašilom — so stale okrog goreče hiše in gledali v visoki plamen, ki je predrl streho hiše na sredi.

»Otroci, otroci bodo zgoreli — pojme!« je zakričala sosedka.

»Proč!« je nečloveško zatulila mati. Kakor goreč steber je stala na dvorišču, visok do neba, razsvetljujoč široko temno nebo, potemnjujoč blede mesec, ki je zahajal za daleko neizmerno ravnino.

»Proč!« je govoril goreči steber. Okameneli so obstali in zgrozili so se pred strašno prikaznijo po dolgem času nemega življenja — življenja za košček kruha. Tedaj se je obrnila proti severozahodu ter dvignila goreči roki proti Evropi.

»Proč, proč vi vsi! Ti Evropa, ti sebična v svoji sebičnosti slepa in gluha, ti Evropa razbojnikov in tatov — usahnile bodo tvoje korenine in usahnile bo tvoje srce! Ti brezbožna, gledajoča milijone okostnjakov, ki dan za dnem padajo v grobove, vedno nanovo se odpirajoče, na pogorišče ljudske sreče, na dolge vasi in mesta — grobišča! Živa grobišča — mesnice lačnih črvov.

O, človeštvo umira, da bodo črvi živel!

Evropa prokleta!«

In steber se je zrušil.

Mužiki so stali okrog velikega plamena. Odkod toliko plamena? Ali gori tudi trpljenje, nakopičeno v neizmernosti enega samega ubornega meseca?

Mužiki so poklekli in molili.

Drugi pa so stisnili obnemogle pesti in se obrnili proti zahodu.

Še mnogo hiš je zgorelo v Antonovki — še mnogo ljudi je zgorelo, da bi se kanibalstvo ne razširilo. Kanibalstvo — plod evropske sifilistične kulture.

mogočna Anglija, potem zastaja pred to uganjko naš razum.

Država skuša sicer pridobiti sredstev, a je žal na napačni poti pri tem. Nalaga pač silne davke, ki pa pritiska predvsem na najširše plasti prebivalstva, na tiste, ki že itak ničesar nimajo (pomislimo na trošarino in monopol!). Vzame naj tam, kjer je kaj dobiti. Zahtevamo, da se izvede enkratna

progresivna oddaja imetja.

Z denarjem, ki ga dobi država na ta način, bo mogoče zidati železnice, tovarne, šole, kolonizirati neproduktivne kraje itd., kar bi vse dalo delavnemu ljudstvu priliko zaslužka in s tem povečalo njegovo nakupno zmožnost. Davčni sistem je treba temeljito preurediti ter uvesti enoten progresiven davek za dohodke, potem bi lahko odpadli sploh vsi drugi davki, ki so danes že tako zamešani, da jih še strokovnjaki težko ločijo. Greh na lastnem telesu izvrši država, ki ob današnjih razmerah naroča državne dobave v tujini; tudi če bi bile v tujini na videz cenejše, so za državo samo v istini vedno velika izguba.

Vlada sicer vidi draginjo, vidi težki položaj delavnega ljudstva, a ničesar ne ukrene, kar bi v resnici zavilo to strahotno propadanje večine državljanov v bedo. Še vedno prihaja z naredbami, ki so samo mašila, ki morejo kvečjemu samo trenutno zaslepiti nevedno ljudstvo, da mu zbudi zopet malo upanja na boljše. Strahota pa lahko nastopi, če bo ljudstvo v skrajni bedi obupalo. Opominjamo vlado, da se odloči za resne korake, ki bodo sposobni dati delavnemu ljudstvu eksistenco zmožnost.

Danes pa skuša država še vedno v svoji kratkovidnosti udušiti nezadovoljnost ljudstva z izjemnimi zakoni, ki mu kratijo svobodo, ki mu zabranjujejo najprimitivnejša sredstva samoobrambe, dočim kapital svobodno in bohotno procveta. Na ta način povečuje država sama nezadovoljnost in vedno večjo bedo in zmedo.

(Dalje prih.).

Interpelacija

gospodoma ministroma za zunanje in za notranje zadeve.

Lani meseca novembra so vsi listi prinesli vest, da je bil v Solunu prijet Mladen Marinković, eden glavnih udeležencev v atentatu, izvršenem dne 29. junija lanskega leta na regenta.

Ko je minilo nekaj časa in se je že pričakovalo, da bo navodni Mladen Marinković priveden v Beograd, se je spustila v javnost druga, nepričakovana vest, da v Solunu prijeta oseba ni Mladen Marinković, temveč neki delavec, po imenu Božidar Veljković.

Takoj za tem je prišla vest, da je Božidar Veljković dva dni potem, ko je bil izpuščen iz zapora, umrl v Skoplju. Nekateri listi so trdili, da je ta nagla smrt nastopila kot posledica pretepanja in drugačnega mučenja, ki so ga baje bili izvršili organi državnih oblasti nad nesrečnim Veljkovićem, hoteč ga tako prisiliti, da bi priznal, da je res Mladen Marinković. Potem je nad grobom nedolžne žrtve vse utihnilo.

Toda mati nesrečnega Veljkovića ni mogla ostati mirna. Po prvih vesteh o usodi svojega edinega sina je pohitela v ministrstvo za notranje zadeve da bi kaj izvedela o svojem otroku. Dan na dan je pritiskala kljuko, toda zaman. Želela je

slišati od pristojnih faktorjev vsaj žalostno vest, da je njen sin umrl, da ne bi živel v lažnji nadi. Odbili so jo; ničesar ji niso hoteli povedati. Nato se je obrnila do ministrstva za zunanje zadeve. Toda tudi tam so ji zaprli vrata. Naposled je obupana prišla v skupščino, tožeča svojo krvavo nesrečo in proseča za pomoč.

Misleč, da ta slučaj ne sme in ne more ostati nepojasnen, si jemljeva čast predlagati gospodoma ministroma za notranje in za zunanje zadeve sledečo interpelacijo:

1. Ali jima je znano, da je bila v Solunu meseca novembra lanskega leta na zahtevo naše države prijeta neka oseba, o kateri se je mislilo, da je Mladen Marinković, eden atentatorjev na regenta?

2. Na čigav ukaz je bila izvršena ta aretacija?

3. Na kakšen način in na čigavo intervencijo je bila od strani grških oblasti dotična oseba izročena našim oblastim?

4. Ali jima je znano, da je bila ta oseba zversko mučena, da bi priznala, da je Mladen Marinković?

5. Ali jima je znano, da se je naposled dognalo, da je bil to Božidar Veljković, kleparski delavec, ki je v potrebi odšel v tujino, da bi si poiskal dela in kruha, ne pa Mladen Marinković?

6. Ali jima je znano, da je nesrečni Božidar tri dni potem, ko je bil izpuščen, umrl vsled zverskega mučenja, katero so nad njim izvršili organi državnih oblasti, hoteč mu izsiliti priznanje, da je komunist in atentator Mladen Marinković?

7. Kaj mislita storiti, da se krivci tega drznega zločina, ki je materi vzel edinega sina, primerno kaznijo?

V Beogradu, 11. febr. 1922.

Interpelanta narodna poslanca:

Ethin Kristan, Nedeljko Divac.

Politične vesti.

+ **Politični sestanek državnikov male antante v Ljubljani.** Iz Beograda poročajo, da se bodo sestali zastopniki male antante v Ljubljani k posvetovanju za genovsko konferenco. Sestali se bodo češki ministrski predsednik dr. Beneš, Pašić in Ninčić, ki bodo razpravljali predvsem o Poljski in Grški, ki naj bi postali člani male antante.

+ **odgoditev inozemskih plačil.** Včeraj so razpravljali v narodni skupščini o vladnem predlogu zakona o odložitvi plačil v inozemstvu za valute, ki so po dnevnem kurzu večje od dinarja. V vsakem takem slučaju bo posredovalo trgovsko sodišče.

+ **Radić hoče biti navzoč pri sejah genovske konference.** V Rimu so po nemških poročilih prejeli Radićevo prošnjo, naj bi se dovolilo tudi zastopnikom Hrvatske priti k sejam genovske konference.

+ **Obsodbo proti atentatorjem na Nj. Vel. kralja Aleksandra** bodo razglasili v četrtek. Kakor znano, so se skoro vsi obtoženci pritožili, da so skušali v zaporih vplivati na njihove izjave z batinami.

+ **Jezuitska politika papeža Pija XI.** Papež je izdal naredbu, po kateri je dovoljeno vernikom priključiti se katerikoli politični stranki, samo da so njeni nazori v skladu z rimsko-katoliškim prepričanjem. Obenem je zahteval, da se morajo duhovniki brezpogojno pokoriti odredbam svojega na višjega poglavarja.

+ **Genovske konference še ne bo kmalu.** Zaradi italijanske vladne krize sodijo, da se bo genovska konferenca zavlekla za dalj časa. Strokovnjaki so si na jasnem, da bodo morali predvsem obrav-

navati nemške finance. Angleška vlada je že sporočila laški vladi, da jo bosta zastopala v Genovi Lloyd George in lord Curzon.

+ **Tja gredo, kamor spadajo.** V Nemški Avstriji se je razpustila monarhistična stranka. Njeni zaupniki so soglasno sklenili, da se priključijo krščanskim socialcem. V Avstriji habsburški pučisti osredotočijo svoje sile. Ustvariti hočejo tam prosluli red, kakor ga vodijo katoliki na Madžarskem. Če se jim posreči, je drugo vprašanje.

Dnevne vesti.

Skandalozne razmere v ljubljanskem dramskem gledališču. V nedeljo zvečer so prihiteli k Hamletovi vprizoritvi celo iz daljne ljubljanske okolice vzlic strašni brljuzgi. Toda ga. Šaričeva je odšla domov, češ, da je njena garderoba premalo zakurjena. Garderobierka je prišla to povedat ge. Borštnikovi, ki je užaljena zapustila gledališče in ravnotako odšla domov, ker so ji rekli, da predstave sploh ne bo. Tedaj pa je prišel režiser Šest, ki je takoj poslal po go. Šaričevo in go. Borštnikovo. Ga. Šaričeva se je skesano pripeljala v gledališče, ga. Borštnikova pa je ostala doma vsa razburjena. Občinstvu so povedali, da se predstava ne more vršiti zaradi nenadne obolevosti gospe Borštnikove in občinstvo je z lažjo odpravljeno moralo po snegu, blatu in lužah oditi domov, ne ga bi kaj imelo od tega. Ga. Šaričeva je že enkrat preje pri glavni »Hamletovi« skušnji odšla domov, in sicer iz ravno istega razloga. Okoli 70 ljudi našminkanih in pripravljenih za predstavo, jo je čakalo, ona pa je zapustila gledališče, ponosna, da more kaj takega storiti. Za ta njen pregrešek ne samo moralnega temveč tudi finančnega značaja jo vodstvo gledališča ni kaznovalo, češ, da ji je bilo slabo. Seveda je potem razumljivo, da se razburja gospa Borštnikova, ki je že 40 let pri gledališču, ker se čuti prikrajšano in preganjano, kar je slednjič tudi bridka resnica. Pričakovali bi, da bo ukrenilo vodstvo drame energične korake proti ge. Šaričevi, ki si dovoli v svoji domišljavosti take ekscese, toda le preveč poznamo g. Golio, o katerem nam poročajo, da prihaja v vinjenem stanju v svojo pisarno in vpije nad igralci kakor da nosi še vedno uniformo avstrijskega oficirja. Kako opravlja svojo službo, dokazuje dovolj jasno uprizoritev »Kozarca vođe« pred nedavnim časom, ki jo je moral odpovedati začetnik g. Smerkot tik pred začetkom predstave na lastno odgovornost, ker je sporočil g. Putjata, da ne pride v gledališče vsled nenadne obolevosti in ni bilo nobenega iz vodstva v gledališču. Opozarjamo g. intendanta, naj napravi red tudi v dramskem gledališču, ker je resno delovanje igralcev v tako brezglavih razmerah popolnoma nemogoče.

Ljubljana, južni kolodvor. Neka mariborska vlakospremna skupina se je dne 17. t. m. odpeljala s tovrnim vlakom ob 18. iz Maribora in dospela drugi dan ob 9. v Ljubljano. — Mesto da bi bila ta skupina s strojinim osebjem po 15-urni trudopolni vožnji iz Maribora v Ljubljano deležna predpisane počitke, se je moralo lačno in premraženo osebje, še popolnoma utrujeno, po 3 in 3/4-urnem postanku v Ljubljani, s tovrnim vlakom ob 12.45 odpeljati proti Mariboru. Če se med vožnjo radi utrujenega osebja pripeti kaka nezgoda, tedaj prihrumi krdele gromovnikov od ravnateljstva, in potem jo!

Osobje se brez sočutja kaznuje. Pripominjamo tudi, da posebno mladi naraščaj vlakospremnega osebja nima potrebnih zimskih službenih oblek. Čestokrat imamo priliko opazovati, kako zmrzuje železniško osebje, povrh pa ga oropajo še predpisanega počitka. — Ta slučaj podajamo javnosti v vednost, katera je o dogajajočih se železniških nezgodah vedno napačno poučena in že iz navade pri takih prilikah udriha po železničarjih. Dajte železničariem predpisani počitek, zimsko službeno obleko, da ne bodo zmrzovali, toliko plače, da ne bodo trpeli gladi. Šele potem bomo železničarji čutili, da smo svobodni v »svobodni državi«, ko se moramo še vedno smatrati za prave sužnje. — Železničarji.

Varujte se ovaduhov! Gospodje nadučitelji Kozjak, učitelj Peterlin in učiteljica Traunova zahtevajo, naj v smislu § 19. priobčimo popravek, da niso podali ovadbe proti soodr. Podbevšku radi njegovega predavanja v Zagorju. Mi tega ne storimo, izvajajte torej posledice! Sami priznavate, da so bili na ovadbi vaši podpis. Več nam ni treba. Zbogom!

Ljubljana.

Zopet nova žrtev profesorja pedagoga. Prejeli smo in priobčujemo za enkrat brez komentarja. — Zaklical bi: »Kam plovemo?!« Pred tedni smo pokopali žrtev dvojki in groženj, to sta dve stalni vzgojni sredstvi na našem zavodu in te dni se je zopet pripetil nezaslišan dogodek, ki zahteva pri nas temeljitega preobrata. Gojenec IV. letnika učiteljskega je dobil po daljšem »vintanju« in po izdatnih grožnjah dvojko vpricho nadzornika, ki podučuje — vzgojeslovje! Slovesčino podučuje namreč profesor, ki se je že večkrat proslavil in tudi sedaj se je zakaj dotični gojenec je sedaj smrtnonevarno bolan na živčnih napadih. Zadnji čas je že, da odstranijo iz našega zavoda podobne vzgojitelje kakor je omenjeni gospod profesor, ki gotovo ne bi smel podučevati na učiteljsku, temveč neke drugie... To želimo vsi, ki nam je za dober učiteljski naraščaj.

Maribor.

Kaj je s pazniki, ki so lansko leto skoraj ubili dva kaznjence? Čudno se nam zdi, da je sedaj vse utihnilo o zaletih tistih dveh paznikov, katera po nerednem službovanju nista bila na prostoru, kjer bi morala biti. In sta jim na ta način dva kaznjenca ušla. Kaznjence so potem zopet prišli in jih obdelovali z orožjem tako, da bi jih skoraj ubili. Priče so bile enkrat pozvane na zaslišanje in sedaj je vse tiho. Radovedni smo, kdaj se bodo razprave vršile. Mogoče nikdar? Mar ni treba razprav, če oblastni organi ljudi pretenajo?

Celje

»Naše lepo mesto se nahaja v žalosti.« Kr. okrajno glavarstvo nas vabi, naj na to vest v 35. številki našega lista priobčimo sledeči popravek: »Ni res, da mora gospod ravnatelj pol. pom. uradov Fran Logar službo zapustiti. Res je, da je on zaprosil iz zdravstvenih ozirov za dopust, ter da ni nikakega povišanja, da bi moral službo zapustiti.«

Ptuj.

Člane politične organizacije pozivamo, da plačajo članarino (tudi zaostalo) pri sodrugu Gabrijele. Kdor tega ne naredi do konca februarja, se ga črta iz seznama ter bo potem moral na novo pristopiti. Naznanjamo obenem, da je v delu

nov načrt za reorganizacijo politične organizacije oziroma uvedbo zaupniškega sistema.

Krajevni politični odbor.

Občni zbor »Svobode«. V nedeljo, 26. t. m. ob 9. dopoldne se bo vršil občni zbor ptujske podružnice »Svobode« z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročila. 2. Volitev novega odbora. 3. Ustanovitev raznih odsekov. 4. Slučajnosti. Vse člane »Svobode« in tudi one, ki mislijo pristopiti k društvu, vabimo na obilno in točno udeležbo. Občni zbor se bo vršil pri »Bemlem križu«. — Odbor.

Občinska seja. V soboto se je vršila seja občinskega odbora z obširnimi dnevnim redom, na katerem je bilo tudi poročilo gospoda nadsvetnika Peternela o občinskem gospodarstvu. Kakor znano se vrši na magistratu revizija občinskega gospodarstva, in sicer od leta 1914, dalje. Revizija seveda ni končana, zato je bilo sobotno poročilo g. nadsvetnika le delno, zato nočemo o stvari obširneje poročati. O uspehu revizije bomo poročali, ko bo ista končana. — Na sobotni seji je bila zanimiva debata glede oddaje v najem mestnega gledališča »Dramatičnemu društvu«, s katerim je prejšnji vladni komisar g. dr. Senčar sklenil pogodbo dne 31. decembra 1921, torej tri dni pred potrditvijo župana soodr. Lozinška. Gospod dr. Fermevc je na sobotni seji zagovarjal »Dramatično društvo«, čemur se ne smemo čuditi, če vemo, da je gospod dr. Fermevc predsednik omenjenega društva. Čudimo se pa gospodu doktorju, kako pride do tega, da očita županu oziroma socialističnemu klubu, da hočejo oškodovati »Dramatično društvo« s tem, da se zavzemajo za prejšnjega najemnika gosp. Murkota, ki je imel dosedaj gledališče v najemu za kino-predstave. Dr. Fermevc ve čisto natančno, zakaj se naši odborniki ne strinjajo s pogodbo, zato je omenjeni očitke izgovoril le radi lepšega. Če se župan in drugi poleg njega zavzemajo zato, da bo občina imela od gledališča čim več dohodkov, je to popolnoma pravilno. Glede te zadeve je g. odbornik Mikuletič predlagal, naj se zadeva izroči kompetentnemu odseku, da pogodbo revidira. Tudi k tej stvari se še povrnemo, ker se nam res čudno zdi, da so imeli gospodje pri sklepanju te pogodbe tako silo. Ah, če bi se bili tudi pri drugih vprašanjih nekoliko, vsaj nekoliko požurili!

Upravitelj mestne občine g. Toplak je suspendiran od službe in je proti njemu uvedena preiskava. Beležimo to kot kronisti brez vsakega komentarja in pričakujemo, kaj bo preiskava dokazala.

KONZERVNA TOVARNA NA VRHNIKI.

Legvartu je odlok deželne vlade, da se odpravijo nedostatki glede stanovanja delavstva, dobrodošel ter je že napravil račun brez krčmarja — v tem slučaju brez zavednega delavstva. Poslal je na Vrhniko nekak oglas — brez podpisa, samo s štampiljo tovarne, po katerem se bode takoj zaprla baraka in pa ležišče mesarjev, češ, da je dala isto delavstvu le začasno ne da bi jim to obljubila ali pa vstela v plačo; do 25. t. m. naj bi se sicer izpraznili prostori, ker je na Vrhniki v trgu in po vaseh dovolj stanovanj na razpolago. Čule so se opazke od strani liberalcev, »sedaj ste socialisti nahujskali delavstvo, ko se pa nahajajo na cesti, se ne briga nikdo več za ljudi.« Veselil se je tehant, da bo s pomočjo Legvarta spravil v tovarno delavce, ki bodo le živeli od

božje, tehantove in Legvartove besede, mislili na nebeški raj tam za plankami na onem svetu, sama pa ga uživala že na tem svetu. Komisija 17. februarja je pa sklenila, da ostane delavstvo v prostorih, dokler ne bo tovarna zidala drugih stanovanj. Delavci in delavke! Zavedajte se, da stoji cela socialistična stranka kot edina prava zastopnica delavnega ljudstva, vam ob strani, da je vaša zmaga tudi njena zmaga! Mi pa uvidevajoči, da naši migljaji niso bili dovolj jasni, in da jih nekdo noče razumeti, moramo v ponedeljek, dne 27. februarja nadaljevati s članki o konzervni tovarni (ki bodo dobro došli konkurenci) in pa o Legvartu, ki je odslovil našega zaupnika in se ni držal lastnoročno podpisanega zapisnika z dne 11. februarja 1922. — Dne 11. februarja 1877 se je rodil v vasi H., hišna št. 7 na Štajerskem nekdo, recimo Jaka Debeluhar; živel je nemirno v svoji rodni vasi v svoje veselje ne pa v zadovoljnost svojih občanov; 5. maja 1984 se je seznanil bližje s tamkajšnjo orožniško postajo, ki je »den landwirtschaftlichen Hilfsarbeiter« Jaka Debeluhar naznanila radi.... sledi 27. februarja.

BOGATAŠ ALI INVALIDI?

V začetku aprila 1921 so vložili invalidi:

1. Peter Matečko s 95% delanezmožnosti, 2. Jak. Rižnar z 80% delanezmožnosti, 3. Friderik Petek s 30% delanezmožnosti pri finančnem ravnateljstvu v Mariboru pravočasno in pravilno kolektivne prošnje, da se jim podelijo takrat razpisane trafike v Cvetkovcih števil. 28 in v Oslušovcih števil. 16. Pred kratkim pa so bili vsi trije obveščeni, da se njihovim prošnjam ne more ugoditi, ker sta se trafiki podelili prejšnjima zakupnikoma. Tako imata sedaj milijonarja gostilničarja zopet nazaj obe trafiki, ubogi invalidi pa, kakor po navadi, figo pod nos.

Ker v obvestitvi ni bilo navedeno, iz kakšnih razlogov se ni ugodilo prošnjam invalidov, je zahteval predsednik tamošnje organizacije invalidov potom občinskega urada od finančnega ravnateljstva v Mariboru vpogled spisov glede oddaje omenjenih tobačnih trafik. Finančno ravnateljstvo pa vpogleda ni dovolilo, ker misli, da smo še zmeraj v absolutističnih časih. A ljudstvo se počasi začne zavedati svojih pravic in si bo po svojih organizacijah izbojevalo vpogled! Ne boste na skrivaj oddajali! Zvedeli bomo, zakaj imate bogataša rajši od invalida!

DEMAGOGI V TRŽIČU.

V 40. številki »Novega Časa« bomo zopet o predilničarjih v Trziču.

Če bi dopisnik oziroma »Novi Čas« ne bil tako hinavsko zloben, bi ne bilo vredno odgovarjati.

Ker pa gre tukaj zopet za hinavsko klerikalno denuncianstvo in blagoslovljenje Jugoslovanske strokovne zveze, povemo sledeče:

Vi hinavci, kdaj je organizacija predilničarjev pustila dvakrat svoje člane na cedilu? Kaj takega ste zmožni samo vi, plačani provokaterji, ki ste inscenirali dne 2. septembra 1921 stavko in potem pobegnili kakor zajci pred maso, katero je rešila potem organizacija oblačilnih delavcev.

Vse vaše obupno kričanje ne pomeni nič več, ker le enkrat ste imeli toliko sreče, da ste razbijali organizacije, ki so že desetletja borijo za pravice proletariata.

Danes, ko vas je delavstvo spoznalo in zavrglo kot pljunek iz svojega telesa, vpijete, da bi s tem zakrili zločine, ko ste še nedavno kraljevali na vladi ter streljali na Zaloški cesti uboge železničarje, ki so se borili za svoj košček kruha.

Kri teh nedolžnih žrtev vpije po naščevanju, ki mora slej ko prej priti nad vas, ki pripovedujete, da se držite nauka Kristusovega: Ljubite se med seboj.

Povejte še to, ko lažete v svojih časopisih, kaj ste do danes naredili za predilniške delavce? Kdo je vodil dosedaj vse boje proti njihovim izkoriščevalcem?

Sram vas je, da vas je nedeljski shod v Trzinu ožigosal in vam zadal zadnji udarec, ker so tudi tisti, ki ste jih vi slepili, prišli do spoznanja, kje so njihove vrste ter pristopili v razredno proletarsko organizacijo. Ta pa je organizacija oblačilnih delavcev, ki bo kot dosedaj znala preko vaših intrig nadaljevati boje za dosego pravic, katere se temu delavstvu kratijo.

Kulturni vestnik.

»Vražja ženska« v ljubljanskem gledališču. V nedeljo je uprizorila drama Schönherrijevo petdejanko »Vražja ženska«, ki so jo že ponovno igrali, in sicer z dovršenostjo, ki nas je v vsakem oziru presenetila. Vsi trije igralci so bili na svojem mestu, pa naj je to bila ga. Juvanova, g. Kralj ali pa g. Gregorin. Zadnja dva igralca štejemo sploh med najbolj nadarjene, kar jih premore naše dramsko gledališče.

Iz gledališke pisarne. Zaradi nenadnih zaprek ne pojo danes, v torek v operi Puccinijeve ozere »Madame Butterfly«.

temveč Viljema Kienizla »Evangeljnika« za red A.

Repertoire nar. gledališča v Ljubljani

Drama:

22. febr., sredo »Hamlet«, ab. D.
23. febr., četrtek »Svet«, izven.
24. febr., petek. »Prekrasne Sabinke«, ab. B.
25. febr., sobota »Dramska predstava v opernem gledališču«, Dramsko gledališče zaprto.
26. febr., nedelja popoldne ob 3. uri »Prekrasne Sabinke«, izven — zvečer ob 8. »Hamlet«, izven.
27. febr., ponedeljek »Svet«, ab. C.
28. febr., torek zaprto.

Opera:

22. febr., »Cavalleria rusticana«, Ple-sna legendica, ab. A.
23. febr., četrtek »Trubadur«, ab. E.
24. febr., petek zaprto.
25. febr., sobota »Žlahtni meščan«. Slavnostna predstava. Izven. Proslava 300letnice Moliereovega rojstva.
26. febr., nedelja »Butterfly«, izven.
27. febr., ponedeljek zaprto.
28. febr., torek popoldne ob 3. »Prodana nevesta«, izven.

Šport.

Smučarska tekma za prvenstvo Jugoslavije, najimenitnejša letošnja zimskošportna prireditev Športne zveze, se bo vršila na Planici pri Ratečah v vztrajnostnem teku na smučeh na 10 km. Tekmovali bodo Slovenci, Hrvati in Srbi. Pričetek ob 11. dopoldne. Cilj nad kolo-dvorom Planica. Polovična vožna cena

na železnici. Vabimo vse občinstvo, predvsem turiste in fotografe. Tekma se bo vršila 26. t. m.

Nedeljske sankalne, smuške skakalne in drsalne tekme so se morale radi skrajno neugodnega vremena preložiti. Sankalna in drsalna tekma ne prideta za to sezono več v poštev. — Smuška skakalna tekma se bo vršila v petek ob 12. dopoldne na skakalnici v Bohinju. Ostali predpisi ostanejo v veljavi. Prijave je nasloviti na Športno zvezo, Narodni dom.

UTRINEK.

Za genovsko ekonomsko konferenco bo vodil rusko delegacijo Ljennin sam. Njegov namestnik bo Čičerin. Ruska delegacija bo imela polno moč delati za ključke in sklepati pogodbe v imenu sovjetske Rusije. Če bo genovska konferenca sklicana ob določenem času ali ne, sedaj še ni znano. Diplomacija v Parizu in Londonu intrigira. V Washingtonu se obojavljajo. Ne vedo, ali bi šli ali ne bi šli. Potrebno bi bilo, da se je udeleže. Če to store, prevzamejo nase odgovornost, ki bi utegnili biti škodljiva republikanski stranki pri prihodnji volilni kampanji. Če izostanejo, postanejo odgovorni pred vsem svetom za nadaljevanje ekonomskega kaosa. In navsezadnje, ameriški delegatje bi na genovski konferenci kljub ameriškemu bogastvu ne bili vodilna luč. En tabor bi vodil Lloyd George, drugega Ljennin, dve najmočnejši osebnosti v današnjem svetu.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: France Svetek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

KAJO DELIČ,

zlatar in draguljar

Ljubljana Kilenjeva ul. 4

priporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebrvanje. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh uzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah, ali pa izmenjava za novo blago.

Ure budilke, n-
ha ke, verižice,
zlatino, srebrni o, očala
in poročne prstane

kupite najbolje pri

A. Lečnik,
urar in zlatar,
Celje, Glavni trg št. 4.

Popravila dobra in točna.
Zlomljeno zlato in srebro pla-
čujem po najvišji ceni.

Za parno žago se išče za takoj
strojnik

Ponudbe na H. Chladek, Ljubljana, Dunajska c. 17-II.

Naročajte „NAPREJ“

Išče se

akordant za krožno peč
(Ringofen)

rudniške opekarne v Trbovljah. Letna produkcija približno 3.000.000 zidne opeke. Interesenti naj se v svrhu ustmenega dogovora zglase do 15. marca t. l. osebno pri našem rudniškem ravnateljstvu v Trbovljah. Začetek kampanje koncem aprila.

Trboveljska premogokopna družba.

Priporočamo trdiko

JOSIP PETELINC

Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 7.

Najboljši šivalni stroji

za rodbinsko in obrtno rabo, vse potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje.

Srajce, kravate, žlice, vilice nože i. t. d.
Galanterijsko blago na drobno in debelo.

Delniška glavnica:
K 20.000.000.—

Slovenska eskomptna banka

Rezervni zakladi:
K 6.500.000.—

Podružnice:
Novo mesto, Rakek,
Slovenjgradec.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Telefoni št. 146, 458.

Brzjavke:

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. **ESKOMPTNA.**